

ŞA'BAN AYI VE BERAT GECESİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîne alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne muhammedini'l-emîn... Ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû biihsânin ilâ yevmi'd-dîn... Emmâ ba'd.

Çok aziz ve muhterem kardeşlerim!..

Peygamber SAS Efendimiz'in sözleri beşer sözlerinin en güzeli olduğu için, şu mübarek gecede onun sözlerinin, hadis-i şeriflerinin gece ile ilgili olanlarını, size *Kenzü'l-Ummâl* kitabından nakletmek istiyorum.

a. Dört Mübarek Gece ve Gündüz

Deylemî Enes RA'dan rivayeten kaydetmiş ki, Peygamber SAS Hazretleri şöyle buyurmuşlar:¹

أَرْبَعُ لَيَالِيَهُنَّ كَأَيَّامِهِنَّ، وَأَيَّامُهُنَّ كَلَيَالِيَهُنَّ، يَبْرُ
الِلُّ فِيهِنَّ الْقَسَمَ

وَيَعْتَقُ فِيهِنَّ النَّسَمَ، وَيُعْطَى فِيهِنَّ الْجَزِيلَ: لَيْلَةُ
الْقَدْرِ وَصَبَاحُهَا

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.322, no:35214; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.IV, s.214, no:3080.

وَلَيْلَةٌ عَرَفَةٌ وَصَبَاحُهَا وَلَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ
وَصَبَاحُهَا وَلَيْلَةُ الْجُمُعَةِ وَصَبَاحُهَا

(الدبلى عن أنس)

(*Erbaun leyâlîhünne keeyyâmihinne, ve eyyâmühünne keleyâlîhinne, yeberru'llàhu fîhinne'l-kaseme, ve ya'tiku fîhinne'nneseme, ve yu'tî fîhinne'l-cezîle: Leyletü'l-kadri ve sabâhuhâ, ve leyletü arafete ve sabâhuhâ, ve leyletü'n-nısfı min şa'bâni ve sabâhuhâ, ve leyletü'l-cumuati ve sabâhuhâ.*) Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Bu okumuş olduğumuz mübarek hadis-i şerifin mânâsı, dilimin döndüğünce şöyle:

(*Erbaun*) “Dört gün vardır; (*leyâlîhünne keeyyâmihinne*) geceleri gündüzleri kadar kıymetlidir, (*ve eyyâmühünne keleyâlîhinne*) gündüzleri de geceleri kadar kıymetlidir.” Yâni, gecesi de, gündüzü de feyizlidir, rahmetlidir, bereketlidir, sevaplıdır, nurludur, ecirlidir.

(*Yeburru'llàhu fîhinne'l-kasem*) O günlerde, o günlerin içinde Allah yemini tahakkuk ettirir. (*Ve ya'tiku fîhinne'n-nesem*) Ve bu gece ve gündüzlerde insanları azad eder. (*Ve yu'tî fîhinne'l-cezîl*) Ve bu günlerin, gecelerin içinde ikramını, rahmetini çok bol olarak verir.” Dört gün...

1. Bu dört günden bir tanesi: (*Leyletü'l-kadri ve sabâhuhâ*) “Kadir Gecesi ve onu takib eden sabah ve gündüz.” Allah'ın, “Rahmetim gazabımdan artıktır, onu geçmiştir.” buyurmasının, kullarını

affedeceğini vaad buyurmasının tahakkuk ettiği, kullarının azad olduğu, cehennemlik duruma düşmüşken affedildiği, bağışlandığı ve kulların maddî ve mânevî çok ecirlere, sevaplara erdiği dört günden birisi, Kadir Gecesi ve sabahı.

Çok kıymetli bir gece ve gündüz ama, saklanmış, meçhul, gizlenmiş.

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ

(القدر: ٣)

(*Leyletü'l-kadri hayrun min elfi şehri*) “Kadir Gecesi bin aydan, yâni içinde Kadir Gecesi bulunmayan seksen küsür seneden daha hayırlı.” (Kadir, 97/3) Ama, gizlenmiş.

Belki Ramazan'ın bazı günleri içinde geziyor. Bir sene 17'sinde, bir sene 21'inde, bir sene daha başka gecesinde, gündüzünde... Belki Ramazan'ın aşr-ı evâhirinde, Ramazan'ın son on gününde olduğunu bildiren hadis-i şerifler, rivayetler var.

Peygamber SAS Efendimiz, Ramazanın son on gününde, evine dahi gitmeyip, camide i'tikâf eyleyip, camide yatıp kalkıp, i'tikaf ve ibadet ile o gecenin ihyâsını bizlere sünnet eylemiş. Kendisi icrâ eylemiş, bizlere de tavsiye edilmiş, sünnet-i müekkelede olmuş. Ama yine de saklı... Bu saklılık dolayısıyla kıymetli.

Allah Kadir Gecesine uğramayı, isabet etmeyi; Kadir Gecesini Rabbimizin rızasını kazanacak şekilde ihyâ etmeyi nasib eylesin...

Önümüzdeki yakın bir zamanda, Ramazan gelecek onbeş gün sonra... Ramazanın da yirmisinden sonra olabilir. Ona da hazırlanalım! Bu dört günden birisi bu ve sabahı. Yâni, Kadir gecesi;

هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ

(القدر:ه)

(*Hiye hattâ matlai'l-ecr*) “Fecir doğuncaya kadar...” (Kadir, 97/5) Sabahının da hayırlı olduğunu bildiriyor Peygamber Efendimiz.

2. (*Ve leyletü arafete ve sabâhuhâ*) “Arafe gecesi ve sabahı...” Yâni hacıların, oraya davet olunmuş bahtiyarların Hicaz’a gidip haccederken, Zilhiccenin sekizinde Mina’ya hareket edip, Mina’da kaldıkları gece Arafe gecesi... Zilhicce’nin dokuzunda sabah namazından sonra Arafat’a hareket ettikleri sabah, Arafe sabahı.

Ertesi gün, Kurban Bayramı’nın birinci günü oluyor. O da çok şerefli bir gün... Allah Kurban Bayramına da sıhhatle, afiyetle şu cemaatimizi, kardeşlerimizi, mü’minleri müjdeli hallerle, sevindirici hallerle eriştiresin... O da önümüzde...

3. (*Ve leyletü'n-nısfü min şa'bân, ve sabâhuhâ*) “Şa’ban ayının yarısı gecesi, yâni şu içinde yaşamakta olduğumuz Berat Gecesi.” Şa’banın yarısı olan, ondördünü onbeşine bağlayan gece, bu belli. Bu tayin edilmiş, aşikâr. El-hamdü lillâh, içindeyiz. Allah bu gecenin hayrından, bereketinden istifade edenlerden eylesin...

Gâfillerden, cahillerden, mahrumlardan etmesin...

4. Sonra bir tane daha müjdeli gece kaldı. O da, (*leyletü'lcumuati ve sabâhuhâ*) “Cuma gecesi ve sabahı.” Bu da her hafta tekerrür ediyor, bu da belli. El-hamdü lillâh cuma gecesi ve cuma sabahı, leyle-i garra ve yevm-i egarr diye bildirilmiş hadis-i şerifte ki; yâni, pırıl pırıl nurlu, nurların cûşa geldiği mübarek bir gece ve belli... Belli ama, bunların faziletini bilmeyince insanlar, ihyâ etmesinin şeklini de bilmeyince, yine mahrum kalan mahrum kalabiliyor.

Allah bizi ilimden, irfandan, Rasûlullah Efendimiz'in sünnetinden, yolundan ayırmasın... Gâfillerden, cahillerden etmesin... İslâm'ı bilmeyenlerden eylemesin... Bu fırsatları kaçıırıp da, ahirette pişman olanlardan eylemesin...

b. Dört Hayırlı Gece

İkinci hadis-i şerifi okuyorum. Bu hadis-i şerifi de Hazreti Aişe-i Sıddîka Vâlidemiz –Allah şefaatine erdirsin–rivayet etmiş. Deylemî *Müsnedü'l-Firdevs*'inde kaydeylemiş. Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:²

يَنْسَخُ اللَّهُ الْخَيْرَ فِي أَرْبَعِ لَيَالٍ نَسَخَا لَيْلَةَ
الْأَضْحَى وَالْفِطْرِ وَلَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ تَنْسَخُ
فِيهَا الْأَجَالَ وَالْأَرْزَاقَ وَيَكْتُبُ

² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.274, no:8165; Hz. Aişe RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.323, no:35215; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.266, no:27122.

فِيهَا الْحَجَّ وَفِي لَيْلَةٍ عَرَفَةَ إِلَى الْأَذَانِ

(الديلمى عن عائشة)

(Yensehu'llàhu'l-hayra fi erbai leyâlin neshà: Leyleti'l-adhà, ve'l-fıtrı, ve leyleti'n-nısfı min şa'bân, tensahu fihe'l-âcâlü ve'lerzâk, ve yektübü fihe'l-hacci; ve leyleti arafete ile'l-âzân.)

Allah-u Teâlâ Hazretleri dört gecede kullarına lütfunu bol bol döker. Bu hayırlarına mazhar olunan dört gece şunlardır:

1. (Leyleti'l-adhà) “Kurban Bayramı gecesi.” Demin söylediğim, hacıların Arafat'tan Müzdelife'ye dönmeğe başladıkları gece.

2. (Ve'l-fıtr) “Ramazan Bayramı'nın evvelindeki gece.” Yâni akşam Ramazan, ertesi sabah Ramazan Bayramı olan gece. Bu daha yakın bize. Ramazan'ın sonunda bu geceyi inşâallah, Allah nasib eylesin ihyâ etmeyi...

3. (Ve leyleti'n-nısfı min şa'bân) “Şa'ban'ın yarısı gecesi.” Şu içinde bulunduğumuz gece. İşte bunu isbat eden bir hadis-i şerif oluyor. Şu toplanmamızın sünnet-i seniyyeye uygun olduğunu, doğru olduğunu, büyük bir lütuf olduğunu gösteriyor.

(Tensahu fihe'l-âcâlü ve'l-erzâk) “Allah-u Teâlâ Hazretleri bu gecede, bu Şa'ban'ın yarısı gecesinde, ecelleri ve rızıkları yazar.” Yâni, kimin ömrü ne kadar, kimin rızık ne kadar, ne rızıklar kendisine ulaşacak? Bu önümüzdeki sene içinde ölecek olanlar, hangi zamanda vefat

edecek, eceli ne zaman bitiyor? Bu gecede yazılır. (*Ve yektübü fihe'l-hac*) “Ve kimin hacca gideceği de bu geceden kaydedilir, bildirilir.”

Bu üçüncü gecenin özellikleri hakkında, iki cümle sıkıştırmış araya, Efendimiz ifade eylemiş. Bu Şa’ban’ın gecesi, sadece gecesiyle, gündüzüyle Allah’ın çok nimetler verdiği, ecirler verdiği, kulları cehennemden azad ettiği gece değil, bir özelliğini daha görmüş oluyoruz; kim ölecekse o yazılıyor, insanların rızıkları yazılıyor, kim hacca gidecekse o yazılıyor.

Önümüzdeki sene, bir dahaki Berat gecesine kadar olacak hadiselerin kaydedildiğine dair bir ifadeyle de burada tenevvür etmiş olduk, te-allüm etmiş olduk, öğrenmiş olduk, karşılaşmış olduk.

4. Dördüncü geceyi de arkasından belirtmiş: (*Ve leyleti arafete ile'l-âzân*) “Arafe gecesi de, ezanlar okununcaya kadar; yâni sabah ezanı okununcaya kadar, o da bu mübarek gecelerdendir.” diye bildirilmiş.

c. Şa’ban Ayı Günahları Temizler

Hazret-i Aişe-i Sıddîka Vâlidemiz’den, yine Deylemi tarafından rivayet edilmiş, diğer rivayeti yine teberrüken okuyoruz:³

شَعْبَانُ شَهْرِي وَرَمَضَانُ شَهْرُ اللَّهِ وَشَعْبَانُ الْمُطَهَّرِ

³ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.313, no:35172; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.9, no:1551; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.413, no;13422.

وَرَمَضَانُ الْمُكَفِّرُ

(الديلمى عن عائشة)

(*Şa'bânu şehrî, ve ramadânu şehru'llâh, ve şa'bân el-mutahhir ve ramadân el-mükeffir.*)

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

(*Şa'bânu şehrî*) “Şa’ban ayı benim ayımdır, Receb ayı Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin kullarını affettiği aydır, tevbeleri kabul eylediği aydır, Şa’ban da benim ayımdır.

Peygamber Efendimiz’in benim ayım dediği ay, Şa’ban ayı onun ayı olduğuna göre bizim ne yapmamız gerektiğini daha sonraki rivayette dinleyeceğiz. Onun için dikkatle dinleyin! Şa’ban benim ayımdır buyurmuş Efendimiz SAS.

(*Ve ramadânu şehru'llâh*) “Ramazan da Allah’ın ayıdır.” Tabii, “Ümmetin ayıdır.” diye de rivayetler de var. Peygamber Efendimiz’in ümmetine bu Üç Aylardaki değişmelerinin sonunda büyük ihsanları bahşettiği ay olmuş oluyor.

(*Ve şa'bânü'l-mutahhir*) “Şa’ban ayı kulları günahlardan, hatalardan temizleyen, Ramazan’a hazırlayan bir aydır. (*Ve ramadânü'l-mükeffir*) Ramazan ayı da günahların afv u mağfiret olduğu bir mübarek aydır.” diye, bu önümüzdeki ayların hayır ve bereketi bu hadis-i şeriflerde belirtilmiş oluyor.

d. Receb, Şa'ban ve Ramazan'a Hürmet

Nihayet bu, Peygamber Efendimiz'in ayı olması ne imiş ve onun ayı olmasına göre, bizim ne yapmamız gerektiğini bildiren rivayeti okuyacağım. Enes RA'dan Beyhakî rivayet eylemiş ki:⁴

خَيْرَةُ اللَّهِ مِنَ الشُّهُورِ شَهْرُ رَجَبٍ وَهُوَ شَهْرُ اللَّهِ
مَنْ عَظَّمَ شَهْرَ اللَّهِ رَجَبٍ فَقَدْ عَظَّمَ أَمْرَ اللَّهِ وَمَنْ
عَظَّمَ أَمْرَ اللَّهِ أَدْخَلَهُ جَنَّاتِ النَّعِيمِ وَأَوْجَبَ لَهُ
رِضْوَانَهُ الْأَكْبَرَ وَشَعْبَانَ شَهْرِي فَمَنْ عَظَّمَ شَهْرَ
شَعْبَانَ فَقَدْ عَظَّمَ أَمْرِي وَمَنْ عَظَّمَ أَمْرِي كُنْتُ لَهُ
فَرَطًا وَذُخْرًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَشَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرُ
أُمَّتِي فَمَنْ عَظَّمَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَعَظَّمَ حُرْمَتَهُ وَلَمْ
يَنْتَهِكْهُ وَصَامَ نَهَارَهُ وَقَامَ لَيْلَهُ وَحَفِظَ جَوَارِحَهُ
خَرَجَ مِنْ رَمَضَانَ وَلَيْسَ عَلَيْهِ ذَنْبٌ يَطْلُبُهُ اللَّهُ بِهِ

(مب. عن أنس)

(*Hîretu'llâhi mine'ş-şuhûri şehru receb, fehüve şehru'llâh*) Allah'ın aylar içinde kendisinin kullarına rahmeti için seçmiş olduğu ay Receb

⁴ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.374, no:3813; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.323, no:35217; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.394, no:12163.

aydır. Kulların günahlarını bağışlamak için seçtiği ay Receb ayıdır.

(*Fehüve şehru'llàh*) “Bu Allah’ın seçtiği ay, Allah’ın ayıdır diye adlandırılmıştır.” Bütün zamanlar, bütün mekânlar, bütün kullar, bütün mahlûklar, hepsi Allah’ın olmakla beraber Receb ayı Allah’ın ayı şerefine, Allah’ın ismine izafet edilme şerefiyle şereflenmiş bir aydır. O ayda günahların affolduğu, tevbelerin kabul olduğu bir ay olması dolayısıyla Allah-u âlem.

(*Men azzame şehra'llàhi recebe fekad azzame emra'llàh*) “Kim Allah’ın ayı olan bu Receb ayını ta’zim ederse...” Geçti, onu geçirdik, inşallah iyi geçirmişizdir. Allah kusurlarımız varsa affetsin... “Kim Receb ayına hürmet eder, ta’zim eylerse, (*fekad azzame emra'llàh*) Allah’ın işini önemsemiş, Allah’ın işine önem vermiş, Allah’la ilgili olan şeylere değer vermiş olur.”

“—Mâdem bu ay Allah’ın ayıymış, o halde ben oruç tutayım... Mâdem bu ay Allah’ın ayıymış, tevbeleri kabul ettiği aymış, ben tevbe edeyim...” diye hürmet eden, izzet eden, itibar eden kazandı.

Bu sefer kaçırdıysak, Allah bundan sonra kaçırmamayı, gâfil olmamayı nasib eylesin...

(*Ve men azzame emra'llàhi edhalehû cennâti'n-naîm*) “Kim böyle Allah’ın işlerini ta’zim ederse, hürmetle karşılarsa...”

Meselâ; yolda bir kağıt parçası görmüş bir zât-ı muhterem, Allah’ın kullarından bir kul, bakmış, üzerinde (*Bi'smi'llâh*) yazıyor; almış, kaldırmış,

yıkamış, öpmüş, başına koymuş. Gece rüyasında görüyor ki:

“—Sen benim ismime hürmet ettin, ben de seni afv u mağfiret eyledim.”

Neden? Orada *Bi’smi’llâh* yazılı, Allah’ın ismi yazılı. *Bi’smi’llâh*, Allah’ın ismi ile demek; ondan hürmet ediyor. Kitabullahı, Allah’ın gönderdiği kitap diye hürmet ediyor. Rasûlullah’a, Allah’ın gönderdiği elçi diye hürmet ediyor. Aya, Allah’ın seçtiği ay diye hürmet ediyor...

Haa, böyle Allah ile ilgili olan her şeye hürmet edenin mükâfatı nedir? (*Edhalehû cennâti’n-naîm*) “Allah naîm cennetine sokar böyle insanları...”

Peygamber Efendimiz SAS, bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:

“—Çocuğunuza Muhammed ismini koyarsanız o ismin hürmetine de riayet edin!”

Yâni, adı Muhammed olup da, ondan sonra da azar, bağırma, çağırma olmaz. Madem Muhammed adını koydun, o halde izzet edeceksin, hürmet edeceksin; bu Peygamber Efendimizin adı diye... Onun gibi.

Allah’ın işine hürmet eden de Allah’ın *cennâti’n-naîm*’ine soktuğu bahtiyarlar olur.

(*Ve evcebe lehû rıdvânehu’l-ekber*) “Ve ona böyle hareket eden, Allah’a ait her şeye hürmet ve ta’zim gösteren itibar etme duygusallığını, duygusunu gösteren kulu, Allah rıdvân-ı ekberine erdirir.”

Rıdvân-ı ekberi nedir? Allah-u Teâlâ Hazretleri

kullarını Firdevs-i Âlâ'sına ve diğer cennetlere soktuktan sonra:

“—Ey kullarım ben sizi cennetime soktum, sizden razı oldum, bundan sonra size asla gazab ve kızma ve Allah'ın cezasına uğrama olmayacak. Rıdvân-ı ekberimi size bahşettim.” diye bildirecek.

Yâni kullara ihsan edilen en büyük ikramlardan birisi olmuş oluyor. Böyle hareket eden kimseyi, işte o rıdvân-ı ekberine de erdirir Allah...

Biz Allah'tan isterken, yüzümüzün karasına bakmayıp ne isteyeceğiz? “Yâ Rabbi, sen bizi Firdevs-i A'lâna dahil eyle!” diyeceğiz. Neden? Peygamber Efendimiz öyle tavsiye etmiş.

Diyor ki: “Firdevs-i A'lâ cennetin en orta yeridir, en âlâ yeridir. Cennetin bütün o güzel nehirleri oradan çıkar, aşağılara doğru akar. Siz Allah'tan isterseniz, Firdevs-i A'lâ'yı isteyin!..

“—E ben lâıyk değilim!”

Sen lâıyk değilsin ama, Allah vermeye kâdir... Ekremü'lekremîn olduğundan, onun rahmetinin zaten bahasını ödemek mümkün olmadığından, biz isteriz, o da ihsan eder.

Zaten her lutfunu, nice nice sayısız nimetlerini biz istemeden, haberimiz olmadan vermiş de, biz daha anlayamıyoruz bile... İçinde yüzdüğümüz nimetleri bile anlamaktan aciziz. Anlayalım, anlamayalım vermiş. Ekremü'l-ekremînliğinden, gayb hazinelerinden vermiş de biz daha farkında bile değiliz. Onun için, rıdvân-ı ekberini de verir.

Ama ne yapacağız? Allah deyince yüreği hoplayacak insanın, tüyleri diken diken olacak. Kur'an dinleyince, gözünden yaşlar dökülecek. Receb ayı, Allah'ın ayı deyince ona göre değişecek. Şa'ban ayı, Rasûlullah'ın ayı deyince, ona göre hareket edecek. Allah'la ilgili her şeye karşı sevgi gösterecek.

Bir kimse bir şeyi sevdi mi, bir kimseyi sevdi mi, onun hatırasına da hürmet eder. Bak seneler geçti, şurada Rahmetullâhi Aleyh Hocamız deyince yüreğimiz hopluyor. Neden?.. Bu caminin sahibi o idi, kurucusu o idi. Bizi yetiştiren o, terbiye eden o... Yâni bir tesbihi elimizde olsa... Şu sırtımdaki cübbe onun cübbesidir; keyfimden uçuyorum ben... Sarığını filanca ihvanımıza hediye etmiş, o sevincinden uçuyor, bir hatırası var diye... Neden? Sevilen insanın eşyası da sevilir, çoluk çocuğu da sevilir, hatırası da sevilir, kitabı da sevilir; her şeyi sevilir.

Allah CC'nün ayıymış Receb ayı, ona hürmet etmesi lâzım!.. Allah bizi o duygusallığa eriştirsin... Yâni duygusuz olmak, gözü yaşarmamak, gözlerinden yaşlar akmamak, kalbinin rikkate gelmemesi büyük bir mahrumiyettir. Allah bizi duygulu kullarından eylesin... Duyanlardan, sezenlerden, güzellikleri kavrayanlardan, güzellikten anlayanlardan eylesin... Sevgiden, güzellikten, rahmetten anlayanlardan eylesin...

Ne güzel! Hadis-i şerif devam ediyor:

وَشَعْبَانُ شَهْرِي فَمَنْ عَظَّمَ شَهْرَ شَعْبَانَ فَقَدْ عَظَّمَ

أَمْرِي وَمَنْ عَظَّمَ أَمْرِي كُنْتُ لَهُ فَرَطًا وَذُخْرًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

Peygamber Efendimiz hadis-i şerifine devam ederek:

(*Ve şa'bânu şehri*) “Ey ümmetim, Şa’ban da benim ayım! Bu ayı da ben seçtim.” buyuruyor.

Allah Receb ayını seçmiş. “Kullarım Receb gelince ceketlerini iliklesinler, kendilerini kötülükten çeksinler! Şöyle bir kendilerine çeki düzen versinler! Allah’ın yoluna girmek için bir hazırlığa girişsinler! ‘Allah’ın ayı geldi, tevbe ayı geldi.’ diye toparlansınlar, hazır ol vaziyetine gelsinler!” diye o ayı seçmiş. Hikmetinden سوال olunmaz. Nice nice hikmetleri vardır.

Rasûlullah Efendimiz de onun arkasından Şa’ban ayını benimsemiş, “Şa’ban ayı da benim!” buyurmuş. Başımızın üzerinde... Rasûlullah Efendimiz’in ayındayız şimdi. Ne yapacağımızı şaşırдық şimdi. Gözümüz etrafı görmemeye başladı. Rasûlullah’ın ayı...

(*Ve men azzame şehre şa'bâne, fekad azzame emri*) “Kim Şa’ban ayına ta’zim ederse, hürmet ederse, bana ait hususlara hürmet etmiş olur.” diyor.

Lebbeyk yâ rasûla'llâh... Lebbeyke ve sa'deyk... Sana hürmet etmez miyiz yâ Rasûlallah?.. Senin ayına da canımız fedâ!.. Allah, Rasûlullah SAS Efendimiz’in ayını da, bu mübarek Şa’ban ayını da, Rasûlullah Efendimiz’in hoşnut olacağı bir şekilde geçirmeyi bize nasib eylesin... Bizi mah-

rumlardan etmesin... Rasûlüllah Efendimiz'den uzak etmesin, şefaatinde mahrum etmesin...

1400 sene sonraları gelmişiz, rüyalarda sık sık güzel cemâlini görmeyi nasib eylesin... Ahirette de, Firdevs-i Âlâ'da kendisine komşu eylesin...

(*Femen azzama emrî, küntü lehû faratan ve zuhren yevme'lkıyâmeh.*) “Kim de benim işime ta'zim ederse, bana ait şeylere böyle sevgi saygı gösterir de, kendine çeki düzen verir, ona bağlanırsa; benim emirlerime, buyruklarıma gönlünden riayet ederse; ben onun kıyamet gününde Havz-ı Kevser'e davetçisi olurum!” diyor Rasûlüllah Efendimiz.

“—Gel bakalım, sen benim ümmetimsin, haydi buyur!” diyor Rasûlüllah Efendimiz.

Havz-ı Kevser onun. O Havz-ı Kevser'in başında olacak. “Oraya davetçisi olurum. (*Ve zuhren*) Ve onun azığı, zahiresi, mânevî nimetlerinin ona temin edicisi olurum.” diyor Peyamber SAS Efendimiz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri, şu Şa'ban ayına en güzel tarzda hürmet edip de, Efendimiz'in o havzına kendisi tarafından davet edilmeyi; o mânevî nimetleri onun elinden tenâvül etmeyi cümlemize nasib eylesin...

وَشَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرُ أُمَّتِي فَمَنْ عَظَّمَ شَهْرَ رَمَضَانَ
وَعَظَّمَ حُرْمَتَهُ وَلَمْ يَنْتَهِكْهُ وَصَامَ نَهَارَهُ وَقَامَ لَيْلَهُ
وَحَفِظَ جَوَارِحَهُ خَرَجَ مِنْ رَمَضَانَ وَلَيْسَ عَلَيْهِ
ذَنْبٌ يَطْلُبُهُ اللَّهُ بِهِ

(مب. عن أنس)

(*Ve şehru ramadâne şehru ümmetî*) “Ramazan ayı da, ümmetimin ayıdır.” diye buyurmuş Peygamber Efendimiz. 15 gün sonra Şa’ban bitecek, hilâli göreceğiz, Ramazan ayı gelecek; o da bizim ayımız.

Biz seçmedik, bize ikram edilmiş, bize tahsis edilmiş, bize lütfedilmiş... Bizim bilmediğimiz zamandan, Allah’ın ikramı bize ayrılmış. Yeni öğreniyoruz, bu akşam öğreniyoruz, okuyoruz da öğreniyoruz. El-hamdü lillâh, Allah bize ay ayırmış, “Şu ay da sizin ayınız olsun!” buyurmuş. O ne olacak, bizim ayımız olunca ne olur?

(*Femen azzame şehra ramadân, ve azzame hürmetehû ve lem yentehikhu, fesâme nehârahû, ve kâme leylehû, ve hafize cevarihahû, harace min ramadân, ve leyse aleyhi zenbun yatlubuhu’llâhu bihî.*) “Kim Ramazan ayına ta’zim ve hürmette bulunursa ve onun saygınlığını, saygıdeğerliğini, hürmetini bilir de riayet ederse, o aya değer verirse ve onun içinde günahlara dalarak, onun hürmetini parçalamazsa, ayaklar altına almazsa, Ramazanın değerini ayaklar altına düşürmezse kendisi günahlarıyla, (*fesâ-*

me nehârahu) gündüzleri sıhhatliyse, mazereti yoksa, sağ sâlimse, orucunu tastamam tutarsa, *(ve kâme leylehû)* gecesinde teravih namazı kılarak, teheccüd namazları kılarak gecesini ihyâ ederse, *(ve hafiza cevârihahû)* ve azalarını da günahattan korursa...”

Oruç sadece midenin işi değildir muhterem kardeşlerim. 15 gün önceden size ihtar ederim, Rasûlullah Efendimiz’in hadis-i şeriflerinden naklederim, bildiririm ki:

Allah-u Teâlâ Hazretleri suyu helâl kılmıştır, su helâldir. Şarap haramdır, su helâldir. Yemek helaldir, domuz eti haramdır. Helal olan suyu, helal olan yiyecek ve içecekleri Allah’ın rızası için yemiyoruz. Sahur vaktinden akşam ezanına kadar yemiyoruz. Yâni, helâllerden bile kendimizi alıkoyuyoruz. Ya Allah’ın hiç yapmayın dediği haramları yapmak yakışır mı? Allah’ın, “Yapmayın, etmeyin, günahdır, haramdır, cezalandırırım, gazab ederim, ceza veririm, kızırım, yakarım!” dediği şey yapılır mı?..

Bu ne biçim saçmalıktır. Helâllerden bile vazgeçiyor. Tamam o vakitte oruç tutuyor, helâl olan suyu içmiyor, helâl olan lokmayı yemiyor da; zaten Ramazan da olsa, Ramazan’ın dışında da olsa zaten haram olan şeyi, bu fedakârlık derecesine yükselmiş olan bir insan yapar mı? Yaparsa cahilliğinden yapar. Çok cahilmiş demek ki. Harama bakmaya devam ediyor. Gitti senin orucunun sevabı... Gıybet etmeye devam ediyor; gitti senin orucunun sevabı... Günahlara devam ediyor; gitti senin orucunun sevabı...

Ne diyor Peygamber Efendimiz bakın:

(*Ve hafize cevârihahû*) *Cevârih* ne demek? İnsanın âzâları demek. Her âzâsını koruyacak. Gözünü haramdan koruyacak. Elini harama uzanmaktan koruyacak. Veya başkasını dövüp, sövüp, çimdirip, vurup kırıp incitmekten koruyacak. Bu el bu işlere yarar yâni. İyiye de yarar, kötüye de yarar. Bu eli günahlardan koruyacak, bu gözü haramlardan koruyacak. Bu dili yalandan, dolandan, gıybetten, iftiradan, başkasını üzecek sözler söylemekten, insanı günaha düşürecek veya dinden imandan böyle okun çıktığı gibi çıkıp götürecektik şeyleri söylemekten koruyacak.

Midesini koruyacak, namusunu koruyacak, yâni ayağıyla haram yere varmayacak. Ayağıyla haram yere vardı mı, ayağın orucu bozuldu demek... Elini harama uzattı mı, elin orucu bozuldu demek... Elini nâmahreme uzatıp tuttu mu, elinin orucu bozuldu demek... Gözüyle harama baktı mı, diliyle gıybet etti mi; gıybet ettiği zaman, günah işlediği zaman, dilinin orucu bozulur.” diyor.

Alimlerimiz parantez içinde izah ediyorlar: “Yâni, sevabı gider. Orucu bozuldu diye yemeye içmeye kalkmayın! Bu sefer kefaret de gerekir.” Yâni sevabı kalmadı. Kaybetti... Büyük ölçüde kat sayılarını kaybetti demektir.

Onun için, âzâsını da koruyacak oruçlu kimse. Her âzâsını her günaha koruyacak. Kızmayacak, sövmeyecek, saymayacak, kalp kırmayacak, uymayacak, şeytana uymayacak, kötülere uymayacak. İşte böyle yaparsa

Ramazanda... (*Harace min ramadàn, ve leyse aleyhi zenbün yatlübu'llàhu bihi*) “Adamın yakasına yapışıp da, ‘Niye bu günahı işledin?’ diye, böyle yakasına yapışacağı hiç bir günah kalmamış vaziyette Ramazan’dan çıkar.” diyor Peygamber Efendimiz. Böyle yaparsa; yâni hürmet ederse, oruç tutarsa, gecesini ihyâ ederse, azalarını günahlardan korursa; o zaman demek ki hiç günahı kalmamış şekilde, Ramazan’dan öyle kurtulmuş olacak, aziz ve muhterem kardeşlerim!

e. Şa’ban’da Ameller Allah’a Arz Edilir

Şimdi bu gecenin Peygamber Efendimiz SAS tarafından ne kadar önemli olduğunu bu hadis-i şerifler anlatmıştır. Bir kaç tanesini daha ekleyim. Beyhakî’nin, Üsâme RA’dan rivayet ettiği başka bir hadis-i şerife geçiyorum:⁵

شَعْبَانُ بَيْنَ رَجَبٍ وَشَهْرِ رَمَضَانَ تَغْفُلُ النَّاسُ
عَنْهُ تَرْفَعُ فِيهِ أَعْمَالُ الْعِبَادِ فَأَحِبُّ أَنْ لَا يُرْفَعَ
عَمَلِي إِلَّا وَأَنَا صَائِمٌ
(هـب . عن أسامة)

(Şa’bânu beyne recebin –ev beyne recebe– ve şehri ramadàn, yağfilu’n-nâsü anhu, turfeu fihi a’mâlü’l-ibâd, feuhibbu en lâ yurfea amelî illâ ve ene sâim.)

⁵ Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.377, no:3820; Üsâmetü’bnü Zeyd RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XII, s.313, no:35171; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XIII, s.413, no:13421.

Burada da bir başka şeyi öğreneceğiz. Onun için bu hadisi okuyorum. Diyor ki Peygamber Efendimiz SAS bu hadis-i şerifinde Üsâme RA'ın rivayet ettiğine göre:

“Şa’ban ayı, Receb ile Ramazan arasında bulunan bir aydır. İnsanlar bunun fazlından, kemâ-linden, ikramından, nurundan habersizdir, gafilidir. Bilmezler bu ayın ne kadar önemli bir ay olduğunu... Receb’e hürmet ederler. Eskiden de bilirdi Araplar Receb ayının hürmete değer bir ay olduğunu... Çünkü haram aylardandı. Üç tanesi bir arada, Zilkâde, Zilhicce, Muharrem üçü bir arada; Receb ayı onlardan ayrı, yılın ortasında. Onun için *Recebü’l-ferd* derlerdi; tek başına duran haram ay... Üç tanesi öbür tarafta, senenin öbür bölümünde, bir tanesi burada Receb duruyor.

Recebe de hürmet ederlerdi. Zilhicce’ye hürmet ederlerdi, Zilkâde’ye, Zilhicce’ye. Muharrem ayına da hürmet ederlerdi, oruçları vardır, yine hürmeti başımızın üzerindedir, biliyoruz. Receb’e de hürmet ederler, Ramazan’ın da kıymetini bilirler. “Bu arada Şa’banın kıymetini bir çok insan bilmezler.” diyor Peygamber Efendimiz. Ama biz, el-hamdü lillâh okuyoruz, öğrenmiş oluyoruz. Bir çok insan bunun kıymetini bilmez.

(*Turfeu fîhi a’mâlü’l-ibâd*) “Bu ayda kulların amelleri dergâh-ı Rabbü’l-izzet’e çıkartılır, sunulur bu ayda. Kulların amelleri bu ayda sunulur. (*Feuhibbu en lâ yürfea amelî illâ ve ene sâimün*) Ben de amelim Rabbimin dergâhına sunulduğu zaman, oruçsuzken sunulmasını diye oruç tutmayı severim. Oruçsuz sunulmasını

istemem, onun için oruç tutarım.” diyor.

Başka sahih hadis-i şeriflerden de biliyoruz ki muhterem kardeşlerim, Peygamber Efendimiz SAS buyurdu ki:⁶

تُعْرَضُ الْأَعْمَالُ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ فَأُحِبُّ
أَنْ يُعْرَضَ عَمَلِي وَأَنَا صَائِمٌ

(ت. عن أبي هريرة)

RE. 253/2 (*Tu'radu'l-a'mâlü yevme'l-isneyni ve'l-hamîs*) “Pazartesi perşembe günleri kullanın yaptıkları ameller Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin dergâhına melekler tarafından sunulur. (*Feuhibbu en yu'rada amelî ve ene sâim*) Ben de amellerimin oruçluyken arz edilmesini seviyorum da, ondan bu günlerde oruç tutuyorum.”

Onun için, pazartesi perşembe günleri oruç tutmayı tavsiye eylemiş bizlere. Çünkü ameller Rabbü'l-âlemin'e sunulacak.

“—Niye Allah-u Teâlâ Hazretleri her şeyi gördüğü, bildiği halde haftada iki gün sunuluyor dergah-ı izzete?” diye düşündüğümüz zaman,

⁶ Tirmizî, *Sünen*, c.3, s.122, no:747; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.287; Ebû Hüreyre RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.201, no:2358; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.201, no:21801; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.377, no:3820; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.121, no:2667; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.403, no:2617; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IX, s.18; Üsâmetü'bnü Zeyd RA'dan.

Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.249, no:986; Ümm-ü Seleme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.8, s.564, no:24192; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXXII, s.445, no:35531.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rahmetinden dolayı böyle olduğunu seziyorum. Yâni, pazartesi sunuluyor, ondan sonra arada salı, çarşamba var... Perşembe günü sunuluyor sonra. Arada boşluk bırakılıyor. Yapılan günahlar hemen sunulmuyor, her gün sunulmuyor ki, kullar tevbe etsin de, sildirsın, hiç çıkmasın suçlar, günahlar diye. Perşembe sunuluyor, pazartesiye kadar sunulmuyor ki, o arada yapılan günahlara tevbe etsin de, günahlar Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin dergâh-ı izzetinde işleme konulmasın diye, affolunsun diye Rabbimiz böyle fasılalar koymuş.

Bu haftalık sunuş, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin dergâhına... O her yerde hâzır ve nâzırken, her şeyi bilmesine rağmen, resmî işlem gibi – öyle sezinliyorum, öyle anlatabiliyorum size– sunuluyor pazartesi, perşembe...

Bir de yıllık ameller Şa'ban ayında Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne sunuluyor. Deminki hadis-i şeriflerden öğrenmiştik ki, bir senenin işleri de bu Şa'ban ayında, bu gecede tesbit ediliyor, yazılıyor. Kim hacı olacak, kim vefat edecek, bak Allah rahmet eylesin, cümle kardeşlerimize, ihvanımıza, çocuklarımıza, akrabamıza rahmet eylesin... Birisi telefon açtı az önce: "–Hocam hani sizi davet eden ihvanımızdan Halil Efendi vardı ya. İşte o, 1 Mart'ta trafik kazası geçirdi, sizlere ömür, vefat etti." dedi.

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

(البقرة: ١٥٦)

(*Innâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciùn*) “Biz Allah’ın kullarıyız, muhakkak ki biz ona döneceğiz.” (Bakara, 2/156)

Bak bu geceye çıkamadı. Demek ki, geçen Berat gecesinde yazılmış. O da bizi çağırıp duruyordu. “Hocam gelin de beraber...” Allah rahmet eylesin cümle geçmişlerimize... İşte çok yaşlı bir insan da değildi. Ama vâdesi yetti, gitti.

Acaba önümüzdeki sene, bizden kaç kişi bir dahaki sene bu vakte gelecek? Onu bilemiyoruz. Amellerin arz olunduğu ve yıllık işlerin toptan görüldüğü bir enteresan, esrarengiz bir ay bu Şa’ban ayı... Bu hadis-i şeriften onu da öğreniyoruz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne insanın böyle halleri, amelleri, fiilleri arz edilirken de edebine ne olduğunu öğreniyoruz: İbadet halinde olmak... Gündüzse oruçlu olmak, abdestli olmak, namazda olmak, niyazda olmak, zikirde olmak... Zikir de çok devamlı bir ibadet hali.

Devam edelim! Başka kaynaklarda yine:⁷

شَعْبَانُ شَهْرِي وَرَمَضَانُ شَهْرُ اللَّهِ

(الديلمى عن عائشة)

(*Şa’bânu şehri, ve ramadânu şehru’llâh*) “Şa’ban benim ayımdır, Ramazan Allah’ın ayıdır.” diye geçmiş.

Enes RA’dan rivayet edildiğine göre Peygamber

⁷ *Kenzü’l-Ummâl*, c.XII, s.313, no:35172; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.9, no:1551; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XIII, s.413, no:13422.

SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:⁸

إِنَّمَا سُمِّيَ شَعْبَانَ لِأَنَّهُ يَتَشَعَّبُ فِيهِ خَيْرٌ كَثِيرٌ
لِلصَّائِمِ فِيهِ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ

(الرافعى فى تاريخه عن أنس)

(*Innemâ sûmmiye şa'bâne, li-ennehû yeteşa'a-bu fihi hayrun kesîrun li's-sâimi hattâ yedhule'l-cenneh.*)

Bu Şa'ban ayı, niye bu Şa'ban kelimesiyle isimlendirilmiş? Şa'ban; dal demek, bölünme demek, dallanma demek. Şu'be dal demek Arapça'da. Teşa'aba; dallara ayrılmak, bölümlere ayrılmak demek. Niye Şa'ban ayı bu isimle adlandırılmış?

“—Çünkü, bu ayın içinde oruç tutup ibadet edenlere çok hayırlar dallı budaklı taksim edilir, kısım kısım bölünür. O kişi cennete girinceye kadar, bu ikramlar böyle verilir durur.” diye bildiriyor Peygamber SAS Efendimiz.

f. Berat Gecesi'nde Kulların Affedilmesi

Gelelim bu gecenin faziletine ait bir kaç rivayeti daha size nakletmeye ki, onlara göre hareket edelim, onlara göre gecemizi değerlendirmemiz mümkün olsun!

İbn-i Mâce'nin Ebû Mûse'l-Eş'arî RA'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS şöyle buyurmuş:⁹

⁸ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.313, no:35173; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.3, no:8935.

⁹ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.303, no:1380; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.315, no:35182; *Câmiü'l-Ehâdîs*,
24

إِنَّ اللَّهَ لَيَطَّلِعُ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَيَغْفِرُ
لِجَمِيعِ خَلْقِهِ إِلَّا لِمُشْرِكٍ أَوْ مُشَاحِنٍ

(د. عن ابى موسى)

RE. 90/2 (*Inna'llàhe leyettaliu fî leyleti'n-nısfı min şa'bân, feyağfiru li-cemîi halkıhî, illâ li-müşrikin, ev müşâhinin*)

“Bu Şa’ban ayının bu gecesinde, bu Beraet Gecesi dediğimiz gecede, Allah-u Teâlâ Hazretleri kullarına nazar eyler ve kullarının müslüman olanlarını afv u mağfiret eyler.” Şöyle yeryüzündeki kullarına nazar eder. Yeryüzündeki bu biz aciz, nâciz kullarını mağfiret eder.

Kimleri mağfiret etmez? Bakın, kimleri mağfiret etmeyeceği bir kaç hadis-i şerifte daha geçecek. Siz aklınızda iyi tutun: (*İllâ li-müşrikin ev müşâhinin*) “Müşriki affetmez.”

El-hamdü lillâh, Allah bizi ehl-i tevhid eylemiş, muvahhidlerden eylemiş. Allah bizi şirkten, gizlisinden, aşikâresinden, celîsinden, hafîsinden korusun... Müşriki affetmiyor. Müşrik olanı, imanı sağlam olmayanı Allah-u Teâlâ Hazretleri bu gecede affetmiyor.

Biz Kur’an-ı Kerim’den de biliyoruz, ayet-i kerimeden de kulağımızdadır:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ
لِمَنْ يَشَاءُ

(Inna'llàhe lâ yağfiru en yüşreke bihî ve yağfiru mâ dûne zâlike li-men yeşâ') [Allah, kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamaz; bundan başka günahları dilediği kimse için bağışlar.] (Nisâ, 4/48) Şirk koşanı Allah affetmiyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Dikkat ederseniz, şirk koşmak kâfirlikten, tam münkirlikten, tam mülhidlikten bir çeşit, biraz daha yakın bir şey.

Bir ilâhiyat profesörü söylemiş:

“—Hristiyanlar, yahudiler de cennete girecek!”

Giremez! Hem bu ayete aykırı, hem o hadisler bildiriyor. Şirk koştu mu, Allah affetmez. Doğru tanıyacak Allah'ı. Allah'ın birliğinde hata kabul etmiyor Allah. Birliğini tam kabul edecek.

“—Yâ Rabbi teksin, birsin; varsın, birsin, varlığında, birliğinde şerikin, nazirin yok!” diye tanımazsa, kıymeti yok.

Onun için, Allah bizi sağlam akîdeden ayırmasın... Tam tevhid inancına, şöyle bir gölge bile düşürmesin... İtikadımıza, inancımıza bir eksiklik, bir hanel gelmesin, aziz ve muhterem kardeşlerim!

Şimdi, demirci dükkânına giren kişinin üzerine kıvılcım sıçrar. Kenardan karalar sürünür. Ben bu beyaz cübbeyi giyip demirci dükkânına girsem, sonra sizin yanınıza gelsem, utanırım. Her taraf kara olur. Dikkat etsem bile...

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim

kâfirlerin, müşriklerin, itikadı bozuk insanların yanına gitmeyin! Sâlihlerle arkadaş olun! Vaktinizi boş şeylerle geçirmeyin! Her gazeteyi okumak mecburiyetinde değilsiniz. İslâmî bir iki gazete okuyun; ötekilerini okumayın! Çünkü bulaşır, kokusu siner üstünüze... Gözünüze haramlar takılır. Elbisenize, kalbinize kasvet çöker. Onun için kaçının! Ateşten kaçınır gibi, dumandan kaçınır gibi, mikroptan kaçınır gibi, isten pastan kaçınır gibi kaçının; bu temiz kalbiniz kirlenmesin, gölgelenmesin...

Hatta bizim tasavvuf kitapları der ki:

“—Gâfil müridin yanına bile gitme! Onun gafleti bile, insanın kalbini karartır.” derler.

Onun için, konuşacağınız insanları seçin! Arif insanlarla, alim insanlarla, asil insanlarla arkadaşlık edin! Alimlerin meclisine gidin! Öteki şeyleri okumayın! Dünyada ömür aziz, vakit az, her türlü bâtil şeyi okumağa vakit yok...

Dün ben bir arkadaşına, bir kitabı sordum:

“—Falanca şahsın, filanca kitabını okudun mu?” dedim.

“—O kitaba ve sünnete uygun şeylerle yazmıyor kitabını. Vakit zâyiidir, onu okumadım.” dedi.

Tabii, okunacak Kur’an var, hadis-i şerifler var, fıkıh kitapları var... Ne diye insan bâtil şeyleri okusun?

“—Okuyacağım da düzelteceğim...”

Yâhu, düzelteceğim derken, sen kendin kararır-sın, sararır-sın, solarsın. Yâni radyasyonuna uğ-rarsın onun... O pis şeyin radyasyonuna uğrar-

sın. Güzel eser oku, büyük alimin eserini oku! Büyük alimlerin yanında bulun ki, Allah seni o şeylere bulaştırmasın...

Şimdi demek ki, müşriki affetmiyor. Allah bizi şirkin her çeşidinden korusun... Her çeşidi diyoruz, ne demek?.. Şirkin bir böyle aşikâr herkesin bildiği şekli vardır. İşte bu şirk diye gören tanır. Bir de şirk-i hafî vardır; gizli, sessiz... Hafîye diyoruz ya, şirk-i hafî vardır muhterem kardeşlerim. Şirk-i hafî de çok fenâ...

Şirk-i hafî riyâdır. Yâni, ahiret amelini dünya menfaati sağlamak için, öğünmek, böbürlenmek için, şöhret için yapmak... Bu da bir çeşit şirktir. Neden? Allah'tan beklemiyorsun, sevabını da dünyadaki bazı insanlardan bekliyorsun. O senin Rabbin mi? Ne olacak, o bilmesin!

“—Sen hayrı yap, iyilik yap, denize at; balık bilmese de Hâlik bilir.” demişler, ne güzel söylemişler.

Sen saklı yap, gizli yap, Allah'tan gayrısından ecir bekleme! Ne ecir bekle, ne de hakaret ederlerse, karşı gelirlerse kork! Allah'ın yolunda dosdoğru yürü! Sen doğruyu söyle, beğenmeyen isterse kızsın, bağırsın. Sapasağlam dur! İşte o sağlamlığa erişmek lâzım! Allah bizi şirk-i hafîden de korusun...

Söylenecek sözler çok, hızlı geçiyorum.

(*Ev müşâhinin*) *Müşâhin*'i de Allah affetmez, muhterem kardeşlerim!

Müşâhin ne demek? *Müşâhin*, içinde düşmanlık besleyen demek. Arapça'da buharlı gemilere

şâhine derler. Yâni, müşâhin kelimesiyle aynı kökten. İçinde kazan kızıyor, buhar oluyor da, gemi öyle çalışıyor. Ona şâhine derler, yâni buharlı gemi demektir. Müşâhin ne demek: Kalbinde kızgınlık var, buhar var, fokur fokur kaynıyor; falanca arkadaşına, filanca arkadaşına kin tutuyor, adâvet besliyor.

“—O müslüman değil mi?”

“—Müslüman.”

“—Niye kızılıyorsun?”

“—Kızıyorum işte... Bulsam gırtlığına çökeceğim, öldüreceğim kepazeyi, keseceğim köşe başında...”

Niye? Kızıyor işte. Böyle müşâhin, kin tutan, düşmanlık besleyen kimseleri Allah affetmeyecek.

Bugün bir yerlere gittik, geldik. Gittiğimiz yerlerde bazı insanlarla karşılaştık. Bizim küçüğümüz, ufacık tefecik bir şey. Yâni bizi görüyor da, yanımıza gelmiyor. Kandil tebrikine ve saireye falan gelmiyor. Dargınlık ve kırgınlık yapıyor. Dargınlık ve kırgınlıkta haksız... Dargınlık ve kırgınlığı şu mübarek günde devam ettiriyor. Gelsin bir şey yapmayacağız. Ama kaçıyor, kaybediyor.

Bak müşâhin bu gün affolmayacak. Kalbinde kızgınlık olan, kırgınlık olan kimse... Allah saklasın, Allah affetsin, Allah ıslah etsin, Allah uyandırsın... Ama affetmeyeceğini bildiriyor. Kaçınmanız gereken kötülük.

Müslümanları seveceğiz. Müslümanın müslü-

manla üç günden ziyade dargın kalması doğru değildir.

Gelelim öbür hadis-i şerife:¹⁰

فِي لَيْلَةِ النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يُوحِي اللَّهُ إِلَى مَلِكِ
الْمَوْتِ بِقَبْضِ كُلِّ نَفْسٍ يُرِيدُ قَبْضَهَا فِي تِلْكَ
السَّنَةِ

(الدینوری فی المجالسة عن راشد بن سعد مرسل)

(*Fi leyleti'n-nısfı min şa'bâne, yûhi'llâhu ilâ mekeki'l-mevti, bikabdi külli nefsin yuridu kabdihâ fi tilke's-seneh.*)

Bu hadis-i şerif de bakın, ne kadar bilgiler veriyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Her yerde söylediğim şeyi size de bir kere daha şu gece münasebetiyle söyleyeyim:

“—Hadisleri öğrenmezseniz İslâm'ı öğrenemezsiniz. Hadislere sarılamazsanız, doğru yolu bulamazsınız. Rasûlüllah'ın izinden gitmezseniz, o radikal müslümanlık, mealcilik, ayetçilik filan kurtarmaz insanı...”

Kur'an'a tam uysa, yine hadise gidecek:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ

(آل عمران: ۳۱)

¹⁰ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.314, no:35176.

(*Kul in küntüm tuhibbûna'llàhe fettebiùni yuhbibkümu'llàh*) [De ki ey Rasûlüm: Eğer Allah'ı seviyorsanız, bana uyunuz ki Allah da sizi sevsin!] (Âl-i İmran, 3/31)

Kur'an'ın ayeti de insanı hadise götürür. Peygamber Efendimiz'e bağlanmaya götürür. Onun için, Peygamber Efendimiz'e bağlanmazsanız, hadisleri okumazsanız gerçekleri öğrenemezsiniz.

Bakın ben bu hadisleri size özellikle okuyorum ki, ben bunların meallerini de anlatabilirim size ama, metnini de okuyorum ki, bakın hadis-i şeriflerde neler çıkıyor. İnsan neler öğreniyor. Diyor ki, Peygamber Efendimiz:

“Şa'ban'ın yarısı gecesi, bu Berat gecesi olduğu zaman Allah melekü'l-mevt olan Azrâil AS'a vahyeder. Bu sene öldürülmesini murad ettiği, canının alınmasını murad ettiği her canın kabzeldilmesinin zamanını melekü'l-mevte bu gecede vahyeder:

‘—Ey Azrailim, falanca yerdeki falanca kulumu, filanca yerdeki filanca kulumu...’ diye liste vahyeder.”

Azrail bu günde aldığı isimleri sene içinde icrâ ediyor, onların canlarını alıyor. Öyle bir gecedeyiz.

Senede bir amellerimiz Allah'ın huzuruna arz ediliyor, bu gecede... Hacılık, ölüm vs. bu senede kaydediliyor, öğrendik. Azrail AS'a da, bu önümüzdeki senede öleceklerin isimleri bu gecede veriliyor. Bunlar bize bu gecede nelere dua etmemizin ışığını tutacak.

g. Berat Gecesi Duaların Kabul Edilmesi

Gelelim arkasındaki hadis-i şerife:¹¹

إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَقُومُوا لَيْلَهَا
وَصُومُوا نَهَارَهَا فَإِنَّ اللَّهَ يَنْزِلُ فِيهَا لِغُرُوبِ
الشَّمْسِ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا فَيَقُولُ أَلَا

مَنْ مُسْتَغْفِرٌ لِي فَأَغْفِرَ لَهُ أَلَا مُسْتَرْزِقٍ فَأَرْزُقَهُ
أَلَا مُبْتَلَى فَأُعَافِيَهُ أَلَا سَائِلٍ فَأُعْطِيَهُ أَلَا كَذَا أَلَا
كَذَا حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ

(د. هب. عن علي)

RE. 61/5 (*İzâ kâne leyletü'n-nısfı min şa'bân*)

Bu da Hazreti Ali Efendimiz'den rivayet edilmiş. İbn-i Mâce rivayet etmiş. Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz SAS:

“Şa’banın yarısı gecesi olduğu zaman...” Oldu yâ Rasûlallah! Şimdi can kulağıyla dinleyelim! Oldu, onun içindeyiz, bakalım ne yapmamız lâzımmış:

(*Fekûmû leylehâ*) “Bu mübarek gecede kalkın, gece namazı kılın!” Efendimizin tavsiyesi. Bu gece namaz kılın!

(*Ve sùmû nehârehâ*) “Gündüzünde oruç tutun!” Tamam, ne öğrendik: Yarın oruç tutacağız. Sahura bu gece kalkacağız, yarın oruç tutacağız.

Gece namaz kılacağız. Şimdi yatsıyı kıldık. İn-

¹¹ İbn-i Mâce, Sünen, c.IV, s.301, no:1378; Hz. Ali RA'dan.

şâallah bu gün hadis-i şeriflerim bitince hocamızla beraber tesbih namazı da kılarız. Tesbih namazı da sünnettir. Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği kıymetli bir namazdır. O da gecenin bir namazı olur.

Evlerimize gittiğimiz zaman da, kaza namazları kılarız, nafile namazlar kılarız, teheccüd namazı kılarız. Efendimiz'in, (*Kùmù leylehâ*) "Geceleyin kalkın, uyumayın, bu gecede ibadet edin, namaz kılın, zikir ü tesbih eyleyin, Kur'an okuyun!" tavsiyesi yerine gelmiş olur.

(*Feinna'llàhe yenzilü fihâ li-gurûbi's-şemsi ilâ semâi'd-dünyâ*) Çünkü bu gecede Allah-u Teâlâ güneşin batmasıyla beraber semai'd-dünyaya, en yakın semâyâ nüzül eder. (*Feyekül*) Ve der ki, buyurur ki:

(*Elâ müstağfirun feağfiru lehû*) "Yok mu benden afv u mağfiret isteyen; affedeyim onu... Haydi istesin!"

(*Elâ müsterzikun feerzukahû*) "Yok mu benden, 'Rızkımı bol eyle yâ Rabbi!' diyen, rızık isteyen; ona rızık vereyim!"

(*Elâ mübtelen leuàfiyehû*) "Yok mu benden afiyet isteyen; hasta olup da, dertli olup da, sıkıntısı olup da, derdine çare isteyen, hastalığına şifa isteyen bir kimse yok mu; onu şifaya erdireyim. Derdine devâ ihsan edeyim bu gecede... Haydi istesin!"

(*Elâ sâilin feu'tiyehû*) "Yok mu bir dileği olan bana el açıp da benden bir şeyler isteyen; ona istediğini vereyim! (*Elâ kezâ, elâ kezâ*) Yok mu söyle, yok mu böyle..."

(*Hattâ yetlua'l-fecr*) “Fecir atıncaya kadar, Rahman olan Rabbimiz kullarına böyle nidâ eder durur.” Duyan kulaklara ne mutlu, icabet edenlere ne mutlu!

Buradan ne anladık? Bu hadis-i şeriften ne anladık? Biz de Rabbimize el açacağız:

“—Yâ Rabbi suçluyum, günahlıyım, sana layık kulluk edemedim. Kucaklar dolusu, ömürler dolusu, yıllar dolusu günahla geldim. Affet yâ Rabbi!” diyeceğiz. Çünkü, “Af isterseniz, affederim!” diyor.

Rızığımızın geniş olmasını isteyeceğiz:

“—Yâ Rabbi, maaşım dar, kiradayım, borcum var. Geniş rızıklar, helâl kazançlar istiyorum!” diyeceğiz.

Allah ihsan edecek. Hasta olanlar:

“—Yâ Rabbi, amansız derde düştüm. Doktorlar tehlikeli durumlar söylüyorlar. Ateşim düşmüyor, kötü hastalık isimleri veriliyor. Yâ Rabbi, sen beni şifaya kavuştur, sen beni afiyete eriş-tir!” diye dua edeceğiz.

Başka türlü istekleri olanlar;

“—İmtihanlarımı geçeyim, Hocam bize dua et.” diyorlar.

Kâğıt gönderiyorlar vaaz verdiğimiz zaman:

“—İmtihanlara gireceğiz, Hocam bize dua et.” diyorlar.

Şimdi yolda:

“—Kandiliniz mübarek olsun, Hocam bana dua

et!” dediler.

Hepinize toptan dua ediyoruz. Siz de kendinize dua edin! Çünkü Allah, “İsteyin, vereceğim!” diyor. Bu gece öyle bir gece...

Bu ne zamana kadar? Fecir atıncaya kadar. Yâni, sahur vakti bitinceye kadar. O zaman fecir atar. Yâni, karanlık aydınlanmağa

başlar şark tarafından, sabahın vakti girer. Yâni, takvimdeki imsak vaktine kadardır, aziz ve muhterem kardeşlerim!

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹²

إِذَا كَانَ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ نَادَى مُنَادٍ هَلْ
مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأُعْطِيَهُ فَلَا
يَسْأَلُ أَحَدٌ شَيْئًا إِلَّا أُعْطِيَ، إِلَّا زَانِيَةً بِفَرْجِهَا أَوْ

مُشْرِكٍ

(الخراطى فى مساوئ الأخلق، حب. عثمان بن ابى العاس)

(*İzâ kâne leyletü'n-nısfı min şa'bâni, nâdâ münâdin: Hel min müstağfirin feağfire lehû? Hel min sâilin feu'tiyehû? Felâ yes'elü ehadün şey'en illâ u'tiye, illâ zâniyetün bi-fercihâ, ev müşrikün.*)

Bu hadis-i şerif de yine aynı mânâyâ yakın. Bir

¹² Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.383. no:3836; Osman ibn-i Ebi'l-As RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.314, no:35178; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.484, no:2622.

şeyler de öğreniyoruz yine bu hadis-i şeriften. Şaban'ın bu yarısı gecesi, Berat gecesi olduğu zaman, gökten bir münâdi nidâ eder ki, Allah'ın emrini bildirir:

“—Yok mu bir afv u mağfiret isteyen, onu afv u mağfiret edeyim? Yok mu benden bir şey isteyen, istediğini vereyim?” der o münâdi. Ve kim bir şey isterse, Allah isteyene mutlaka istediğini verir.

Müstesnası var. Kim? (*İllâ zâniyetün bi-fercihâ*) “Namusunu satan zâniye kadının duasını kabul etmiyor Allah.” Çünkü kötü yolda. (*Ev müşrikün*) “Kâfir, müşrik olanın kabul etmiyor.”

Şimdi burada, bir de namusunu satan kimse çıktı. İçimizde yoktur öyle bir kimse. Allah onları da tevbekâr eylesin diyelim.

Hazreti Aişe Vâlidemiz'den, duymuş olacağınız, gazetelerin yazmış olacağı bir hadis-i şerif. Beyhakî *Şuabü'l-İmân*'ında kaydetmiş:¹³

إِذَا كَانَ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يَغْفِرُ اللَّهُ مِنَ
الذُّنُوبِ أَكْثَرَ مِنْ عَدَدِ شَعْرِ غَنَمِ كَلْبٍ

(هَب. عن عائشة)

(*İzâ kânet leyletü'n-nısfı min şa'bân yağfiru'llâhu mine'zzünûbi eksere min adedi şeari ganemi kelb.*) “Şaban'ın yarısı gecesi, yâni bu Berat gecesi olunca, Benî Kelb

¹³ Beyhakî, *Şuabü'l-İmân*, c.III, s.379, no:3824; Hz. Aişe RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII. s.314, no:35179; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.485, no:2624.

kabilesi varmış koyunları çok olan, Allah o kabilenin koyunlarının tüyleri adedince insanın günahlarını afv u mağfiret eder.” Yâni afv u mağfiretinin çok olduğu bir gece. Bu da Ahmed İbn-i Hanbel’de, Tirmizî’de var. Hazret-i Aişe Anamız’dan rivayet edilmiş:¹⁴

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَنْزِلُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ
شَعْبَانَ إِلَى السَّمَاءِ

الدُّنْيَا فَيَغْفِرُ لِأَكْثَرِ مِنْ عَدَدِ شَعْرِ غَنَمِ كَلْبٍ

(حم. ت. ه. هب. عن عائشة)

(Inna’llàhe tebâreke ve teâlâ yenzilü leylete’n-nısfı min şa’bâne ilâ semâi’d-dünyâ, feyağfiru li-ekseri min adedi şa’ri ganemi kelbin) “Allah-u Tebareke ve Teâlâ Hazretleri bu gecede, Şa’ban’ın yarısı gecesinde semâ-i dünyaya nüzül eder ve Benî Kelb kabilesinin koyunlarının tüyleri adedinden fazla kulu afv u mağfiret eder.” diye böyle teyid ediyor.

Ahmed ibn-i Hanbel kimdir? Hanbeli mezhebinin kurucusu ve *Müsned* isimli hadis kitabını yazan büyük hadis alimidir.

İbn-i Mâce’nin Ebû Mûse’l-Eş’arî Hazretleri’nden

¹⁴ Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.193, no:670; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.302, no:1379; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.238, no:26060; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.380, no:3826; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.437, no:1509; Begavî, *Şerhü’sSünneh*, c.II, s.199; Hz. Aişe RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XII, s.314, no:35180; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.VIII, s.303, no:7347.

rivâyet ettiğine göre, Peygamber SAS şöyle buyurdu:¹⁵

إِنَّ اللَّهَ لَيَطَّلِعُ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَيَغْفِرُ
لِجَمِيعِ خَلْقِهِ إِلَّا لِمُشْرِكٍ أَوْ مُشَاحِنٍ

(.د. عن ابى موسى)

RE. 90/2 (*Inna'llàhe leyettaliu fî leyleti'n-nısfı min şa'bân, feyağfiru li-cemîi halkıhî illâ li-müşrikin ev müşâhinin.*)

Bu da deminki hadis-i şerif gibi, başka kaynaktan. Ebû Mûsâ RA rivayet etmiş:

“Şa’ban’ın yarısı gecesi olunca, Allah kullarının hepsini affeder, müşrikler, kin tutanlar ve düşmanlar hariç.”

Başka bir hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:¹⁶

إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ لِلْمُسْلِمِينَ
وَيُمْلِي لِلْكَافِرِينَ وَيَدْعُ أَهْلَ الْحِقْدِ بِحِقْدِهِمْ

(ابن قانع عن أبى ثعلبة الخشنى)

(*Inna'llàhe yağfiru leylete'n-nısfü min şa'bâne li'l-müslimîne ve yumlî li'l-kâfirîn, ve yedeu ehle'l-hıkdı bi-hıkdihim*) “Allah-u Teâlâ Haz-

¹⁵ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.303, no:1380; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.315, no:35182; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VIII, s.182, no:7085.

¹⁶ *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VIII, s.272, no:7283.

retleri Şa'ban'ın bu yarısı gecesi müslümanları affeder, mağfiret eder, kâfirlere mühlet verir.”

Yumlî, mühlet verir. Yâni yaşıyorlar ama kıymeti yok. İşte müslüman olurlarsa ne âlâ, onlara mühlet verir. Müslüman olurlarsa, kurtulmuş olurlar.

Dün birisi geldi buraya, Portekizli; sakal bırakmış, Yusuf adını almış, Konya'da müslüman olmuş, namaz kıldı, elimizi öptü, duamızı istedi.

“—Nerede doğdun?” dedim.

“—Ben Konya'da doğdum.” dedi.

Yâni Konya'da müslüman oldum demek istiyor. Konya'ya gitmiş, Konya'da müslüman olmuş, buraya geldi.

Allah nasib ediyor. Portekiz'den bir insan, sakallı, sizin bizim gibi bir müslüman kardeşimiz oluveriyor.

Allahhidayet eylesin... Müslümanların evlatlarını şaşırmasın, yanıltmasın, Portekiz'den geliyor nasibini alıyor, Konya'da müslüman oluyor. Buradakiler kâfir olursa, çok yazık!..

“Kâfirleri şöyle bir salıverir, bırakır. (*Ve yedeu ehle'l-hıkdı bihıkdihim*) Kin tutan, hased eden kimseleri bu hıkd ü hasedleriyle, kinleriyle başbaşa bırakır.” Onları affetmiyor. Yâni kin tutmak yok, kalbler temiz olacak.

h. Berat Gecesinde Affedilmeyenler

Ve sonuncu hadis-i şerifi okuyup, konuyu bitiriyorum.

Peygamber Efendimiz mâlum, gece geldi

yatağa yatacak gibiyken kalktı. O zaman kandil yok, ışık yok... Kalktı, süzüldü, dışarıya gidince Hazret-i Aişe-i Sıddıka Vâlidemiz; Nereye gidiyor Rasûlüllah Efendimiz diye meraklandı. Geri dönecekti, beraber uyuyacaklardı. Uyumadı, kalktı gidiyor diye peşine takıldı. O gitti o gitti... Peygamber Efendimiz, Bâki Kabristanı'na kadar gitti. Mescid-i Saadet'ten bayağı uzakta, biliyorsunuz. Orada öyle ibadet ve taat eyledi. Hazret-i Aişe Vâlidemiz de utandı kendisinden.

‘—Ben merak ettim, şüphelendim nereye gidiyor diye; o ibadette, ben de yanlış düşüncelerle keyfimin peşinde yanlış hareket ettim.’ dedi.”

Sonra, Hazret-i Aişe Vâlidemiz eve döndü. Peygamber Efendimiz de ibadetten sonra döndü. Onun öyle nefes nefese olduğunu görünce, Efendimiz dedi:

“—Ne oldu?”

“—Yâ Rasûlallah, ben senin hakkında suizanna düşer gibi oldum. ‘Nereye gidiyor? Acaba öteki hanımlarının yanına mı gidiyor?’ diye merak ettim de, ondan sonra anladım geri döndüm.” deyince, diyor ki...

Hadis-i şerifin bu tarafını şimdi okuyorum:¹⁷

يَا عَائِشَةُ أَكُنْتَ تَخَافِينَ أَنْ يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَ
رَسُولُهُ قَدْ أَتَانِي جِبْرِيلُ فَقَالَ هَذِهِ اللَّيْلَةُ لَيْلَةُ

¹⁷ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.383, no:3837; Hz. Aişe RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.315, no:35184; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.261, no:25989.

النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ وَ لِلَّهِ فِيهَا عِتْقَاءُ مِنَ النَّارِ
بِعَدَدِ شُعُورِ غَنَمِ كَلْبٍ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ فِيهَا إِلَى
مُشْرِكٍ وَلَا إِلَى مُشَاحِنٍ وَلَا إِلَى قَاطِعِ رَحِمٍ

وَلَا إِلَى مُسْبِلٍ وَلَا إِلَى عَاقٍ لَوَالِدَيْهِ وَلَا إِلَى مُدْمِنٍ

خَمْرٍ

(هـب . عن عائشة)

(*Yâ âişeh, e küntü tehâfîne en yahifa'llàhu aleyki ve rasûlühü?*) “Ey Aişe, sen Allah’ın ve Rasûlünün sana cevr ü cefa ve zulüm edeceğini mi sandın, ondan mı korktun?”

“Allah ve Rasûlü” diyor. Bu ne demek? Yâni, “Ben Allah’ın emri olmayan bir şeyi yapar mıyım hiç?.. Allah’ın emrini tutuyorum. Ondan yapıyorum. Allah ve Rasûlü sana haksızlık mı yapacak? Ondan mı korkuverdin? Korkma!” demek yâni. Buna *istifhâm-ı istinkârî* derler. Korkmaman gerekirdi mânâsına.

(*Kad etânî cibrîlü, fekâle: Hâzihi'l-leyletü leylete'n-nısfî min şa'bân*) “Benim kalkmamın sebebi senin korktuğun sebep değildi, şu sebepti bilakis: Bana Cebrail geldi tam yatacağım sırada ve bana dedi ki: Bu gece, (*leylete'n-nısfî min şaban*) Şa’banın yarısı gecesidir.” Yâni, bu Berat Gecesidir.

(*Ve li'llâhi fihâ utekâu mine'n-nâri bi-adedi şuûri ganemi kelb*) “Bu gece Benî Kelb Kabilesinin koyunlarının tüylerinin adedince

cehennemini hak etmiş kulu Allah cehennemden azad eder, bu gece hürmetine...”

(Lâ yenzuru'llàhu fihâ ilâ müşrikin) Yalnız rahmet nazarıyla bakmadığı kimseler vardır, şunlara sevgiyle rahmetle, lutfuyla bakmaz, onlara gazab eder. Onlar bu rahmetten mahrum kimseler. Kimlermiş?

(Müşrikin) “Müşriki affetmez.” Allah bizi şirkten korusun...

(Ve lâ ilâ müşâhinin) “Kalbinde kırgınlık, düşmanlık besleyen kimseleri affetmez.” Dargınlar, kırgınlar barışacak. Aranızda varsa, birbirinizle barışın.

(Ve lâ ilâ kâtî rahimin) “Akrabalık bağlarını kesip koparıp, birbiriyle ilgisini kesenler. Onları da affetmeyecek.” Teyzesine dargın, amcasına dargın, yeğenine dargın, falancaya, filancaya dargın, mirastan dargın, lüzumsuz yere dargın, münakaşadan dargın, kavga etmişler... Bırak maziyi yâ! Allah rahmet etmiyor, oyuncak mı şimdi. Vazgeç her şeyden, oyuncak değil ki.

Onun için katî-i rahim, yâni sıla-i rahim yapmayan, onu kesenleri de affetmiyor.

(Ve lâ ilâ müsbinin) “Giyinmiş, etekleri elbiseleri uzun, fiyakalı, etekleri yerlerde sürüyor, burnu havada, böyle kibirli kibirli dolaşıyor. Bunu da affetmez.”

Allah kibri sevmiyor. Yâni büyüklenmeyi sevmiyor. Ücubu sevmiyor, yâni kendisini bir şey sanmayı, kendisine pâyeye vermeyi, “Ben kimim yâ, var mı bana yan bakan?” filan gibi

kendisine paye verenleri affetmeyecek. Kibir ve ücub sahibi olanları affetmeyeceğini bildiriyor.

Allah bizi mütevazı kul eylesin... Allah bizi kibirlenmeyen kul etsin... Allah bizi kendisini beğenmiş kul etmesin... Halini haddini bilen, kulluğunu güzel yapmaya çalışanlardan eylesin...

(*Ve lâ ilâ àkkın li-vâlideyhi*) “Anne ve babasına âsileri de bu gece affetmez.” Bak bu hadis-i şerif en teferruatlı. Kimleri affetmeyeceğini en çok bildiren hadis-i şerif. Ana babasına âsileri de affetmez. Anne ve babaya hürmet çok önemli.

Onun için, annesiyle babasıyla kırgınlığı kızgınlığı olan gitsin baklava alsın, börek alsın, hediye alsın... Pastahaneler açıktır. Eve gitsin, elini öpsün barışsın, fiilen bu şeyden kurtulsun. Bu gece çıkmadan bu durumdan çıksın.

(*Ve lâ ilâ müdmini hamrin*) “İçkiye müdavimi de affetmez.” Adam sarhoş, adam biracı, adam ayyaş, adam peltek konuşuyor, adam yalanıp duruyor... Allah onu da affetmez.

Muhterem kardeşlerim bu içki çok fena sardırıldı bizim memlekete... Hatta, bira içki değildir dediler. Allah razı olsun, bir bakan o içkidir diye yasaklattırdı. Ondan sonra, tekrar geri aldıldılar biracılar yasak kararını... Nasıl koparttırsa böyle gazoz içer gibi, su içer gibi millet içkide işte bak onları da affetmeyecek.

Bir de yalanlar dolanlar:

“—Bira içki sayılmaz!..”

Niye içki sayılmaz? İçti mi sarhoş oluyor, otomobil duvara çarpıyor. İçki sayılmazsa olur mu, sarhoş oluyor. İçki sayılmazsa olur mu, sarhoş ediyor.

Gülhane Tıp Akademisi'nde profesör paşalar, bilmem neler bunların çok fena içki olduğunu ve insanı alkolik yaptığını söylemişler. Ben Almanya'da, sırf böyle biradan davul gibi şişmiş alkolik olmuş, kilisenin yardım evinde, kapılarda, sokaklarda yatan çok insan gördüm.

Onun için, "Bira içki sayılmaz!" gibi sözleri yalandır. Ve öyle içkiye sarılmış olanları da Allah affetmiyor, onların da tevbekâr olması lâzım! Çok da zor... Başladı mı bir kere ayrılması çok zor.

Allah onları kurtarsın. Bizleri de her çeşit günahlardan uzak eylesin, aziz ve muhterem kardeşlerim!

i. Dua

[Hatmin ihlâsları vs. okundu, hatim duası yapıldı. Ondan sonra Necati Coşan Efendi dua etti:]

Allâhümme'c'alnâ mine't-tevvâbîn... Ve'c'alnâ mine'lmütetahhirîn... Ve'c'alnâ mine's-süadâi ve's-sâlihîn... Ve'c'alnâ mine'l-vâsılîn... Ve'c'alnâ mine'llezîne lâ havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenûn...

Allâhümme'hdinâ min indik... Ve efid aleynâ min fadlik... Ve esbiğ aleynâ min rahmetik... Ve enzil aleynâ min berekâtike yâ erhame'r-râhimîn...

Allâhümme innâ nes'elüke'l-hüdâ ve't-tukà...

Ve'l-afâfe ve'lgınâ...

Allâhümme innâ nec'alüke fî nüühûrihim, ve neüzü bike min şurûrihim... (3 defa)

Allâhümme innâ nes'elüke bi'smike'l-a'zam, ve rıdvânike'lekber...

Allâhümme innâ nes'elüke temâme'n-ni'meh...

Ve devâme'l- âfiyeh... Ve ulûme'n-nâfiyah...

Ve kulûben hâşiah... Ve erzâkan vâsiah... Ve

hüsne'l-hâtimeh... Bi-hürmeti seyyidi'l-mür-

selîn... Ceza'llâhu annâ muhammeden salla'l-

lâhu teâlâ aleyhi ve selleme bimâ hüve ehlüh...

Allâhümme inneke afuvvün kerîmün tuhibbü'l-

afve fa'fu annâ yâ kerîm... (3 defa)

Sübhâne rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yesıfûn...

Ve selâmün ale'l-mürselîn... Ve'l-hamdü lillâhi

rabbi'l-âlemîn... Tekabbelminnâ bi-hürmeti

seyyidil-mürselîn...

[Prof. Dr. M. Es'ad Coşan Hocaefendi'nin Duası:]

Allâhümme yâ rabbenâ, yâ rabbenâ, yâ

rabbenâ... Şu gecede bizim için hayırlar yaz yâ

Rabbi!.. Müstakbel ömrümüzde bizi hayırlarla

karşılaştır yâ Rabbi!...

Eğer bizim ismimizi şakîler divanına yazmışlarsa,

bizi oradan sil yâ Rabbi!.. Bizi saidler defterine

kaydet yâ Rabbi!.. Eğer ismimiz süedâ

zümresine, saidler defterine yazılmışsa, bizi

orada sabit eyle yâ Rabbi!.. Oradan sildirme

yâ Rabbi!.. Senin kulluğundan uzak etme yâ

Rabbi!.. Kapından koğma yâ Rabbi!.. İzzetten

sonra zillete uğratma yâ Rabbi!.. İmandan

sonra küfre düşürme yâ Rabbi!.. Kabulden sonra

reddetme yâ Rabbi!..

Ümmet-i Muhammed'i umûmen azîz eyle yâ Rabbi!.. Ümmet-i Muhammed'e umûmen rahmeyle yâ Rabbi!.. Mücâhid kardeşlerimizi mansur, müeyyed, muzaffer ve gâlip eyle yâ Rabbi!.. Dünyanın her yerinde bizleri gâlip eyle yâ Rabbi!.. Ezilen kardeşlerimizi zulümden kurtar yâ Rabbi!.. Esir kardeşlerimizi esaretten halâs eyle yâ Rabbi!.. Hapis kardeşlerimizi hapisten kurtar yâ Rabbi!.. Mazlu kardeşlerimizi zulümden kurtar yâ Rabbi!.. Şaşırان kardeşlerimize hidayet eyle yâ Rabbi!.. Yolunda yürüyenlere yardım eyle yâ Rabbi!.. Tevfîkini refîk eyle yâ Rabbi!..

Bizi kimsenin önünde hor, zelil etme yâ Rabbi!.. Kimsenin karşısında mağlup ve mahcub etme yâ Rabbi!.. Kimseye muhtac etme yâ Rabbi!.. Fazl u kereminden bizlere ihsan eyle yâ Rabbi!.. Fazl u kereminle bizi gayriden müstağni eyle yâ Rabbi!.. Bizi helâl rızıklarla merzuk eyle yâ Rabbi!.. Haramlardan mahfuz ve uzak eyle yâ Rabbi!.. Günahlara düşürme yâ Rabbi!..

Kulluğunda yardım eyle yâ Rabbi!.. Sana lâyük kulluk etmeğe gücümüz yetmez, günahlara düşürme yâ Rabbi!.. Şeytana uydurma yâ Rabbi!.. Nefsin esiri etme yâ Rabbi!.. Mehmâ imkân, sana gücümüz yettiğince güzel kulluk etmeyi nasîb eyle yâ Rabbi!.. Gönüllerimizin muradlarını bizlere ihsân eyle yâ Rabbi!..

Yâ Rabbe'l-âlemîn, bizi Kur'an-ı Kerim'in yolunda dâim eyle!..

Kur'an-ı Kerim'e hâdim eyle... Kur'an-ı Ke-

rim'in şefaatine nâil eyle... Peygamber Efendimiz'in sünnetini ihyâ etmeyi nasîb eyle... Böylece şehid sevapları kazanmayı nasîb eyle... Ömrümüzü sünnet-i seniyye-i nebeviyyeye uygun geçirmeyi nasîb eyle...

Senin sevgini gönlümüze yerleştir yâ Rabbi!.. Rasûlünün sevgisini, saygısını gönlümüze yerleştir yâ Rabbi!.. Biz Peygamber Efendimiz'den çok sonralar dünyaya geldik, bizi ahirette Peygamber Efendimiz'den ayırma yâ Rabbi!.. Ahirette Peygamber Efendimiz'e komşu eyle yâ Rabbi!.. Firdevs-i A'lâ'da ona yakın olmayı nasîb eyle yâ Rabbi!..

Yâ Rabbe'l-âlemîn, hastalarımıza âcilen şifalar ihsân eyle... Dertlilerimize devâlar nasîb eyle... Müşkil işlerimizi âsân eyle... Müslümanların başına müslüman idareciler nasîb eyle...

Yâ Rabbe'l-âlemîn, zalimlere, fasıklara, fâcirlere, kâfirlere fırsat verme... Beldelerimizi ve sâir İslâm beldelerini kâfirlere çığnetme... Yâ Rabbi, bizleri zalimlerin zulmü altında inletme...

Günahlarımızı fazl u kereminle bu gecede affeyle... Bizi kâfirlerle terbiye etme yâ Rabbi!.. Cümlemize hayırlı, sıhhatli, afiyetli uzun ömürler ihsân eyle... Son nefeste ol kelime-i tayyibe-i münciye-i mübâreke ki buyurun beraber diyelim:

“—Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû” diye diye, abdesliyken, oruçluyken, dilimiz zikrinle meşgulken, sevdiğin bir amel üzereyken,

camî yolundayken, hac yolundayken, canımızı sevdiğin bir kul olarak teslim etmemizi bizlere nasîb eyle yâ Rabbi!..

Kabre girdiğimiz zaman, kabrimizi cennet bahçesi eyle yâ Rabbi!.. Münkereyn'in sorularını âsan vech ile cevaplandırmayı nasîb eyle yâ Rabbi!.. Kabirden kalktığımız zaman, bizi Peygamber Efendimiz'in Livâü'l-Hamd'i altında böylece haşreyle yâ Rabbi!.. Bizi mahrumlardan etme yâ Rabbi!.. Mahşer gününün sıkıntılarına düşürme yâ Rabbi!.. Terlere batanlardan etme yâ Rabbi!.. Korkularla çırpınanlardan etme yâ Rabbi!.. Kitabı sağından verilenlerden eyle yâ Rabbi!..

Birbirlerimizle ihvanlığımızı güzel yapmayı nasîb eyle yâ Rabbi!.. O muhabbet bereketine Arş-i A'lâ'nın gölgesinde gölgelenenlerden eyle yâ Rabbi!.. Senin zikrinden gâfillerden etme yâ Rabbi!.. Zikrinle geceleri gözlerimizden yaşlar dökerek, Arş-i A'lâ'nın gölgesinde gölgelenen, (ve *racülün zekera'llâhe hâliyen tefâdat aynâhü*) zümresinden eyle yâ Rabbi!..

Yâ Rabbe'l-âlemîn, Peygamber SAS Efendimiz'e, Havz-ı Kevseri başında, sevdiği ümmetler olarak, kendisinin gel diye davet ettiği ikram ettiği ümmetlerden eyle yâ Rabbi!.. Firdevs-i A'lâ'yı bizlere nasîb eyle yâ Rabbi!.. Rıdvân-ı ekberini bizlere bahşeyle yâ Rabbi!.. Cemâlini göster yâ Rabbi!.. Kelâmına mazhar eyle yâ Rabbi!.. Kelâmını senden duyur yâ Rabbi!..

Bi-hürmeti esmâike'l-hüsnâ, ve bi-hürmeti habîbike'l-müctebâ, ve bi-hürmeti şehri

rasûli'llâhi şa'bâne'l-mübârek, ve bi-hürmeti leyleti'n-nısfı min şa'bân leyleti'l-berâah, ve bi-hürmeti hatemâti'lkur'âni'l-azîm, ve bi-hürmeti's-salevâti's-şerîfeh, ve bi-hürmeti'ttehlîlâtı's-şerîfeh, ve bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
11. 03. 1990-İskenderpaşa Camii

[Bütün MÜBAREK GÜN VE GECELER
sohbetlerine PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ